

TÜRKİYE'DE TASARRUF FİNANSMAN SİSTEMİ

HUKUKÎ, İKTİSADÎ VE FIKHÎ BOYUTLAR

Editör:

Hasan Vergil

İBN HALDUN
ÜNİVERSİTESİ

TÜRKİYE'DE TASARRUF FİNANSMAN SİSTEMİ

Hukukî, İktisadî ve Fıkîhî Boyutlar

Editör
Hasan Vergil

Son Okuma	Evren Belkız
ISBN	978-625-8592-24-5
1. Baskı	İstanbul - 2026
İHÜ Yayınları	177
Genel Yayın Yönetmeni	Savaş C. Tali
Yayın Yönetmeni	Ayşenur Alper
Tasarım	İHÜ Yayınları
Kapak Uygulama	İHÜ Yayınları
Mizanpaj Uygulama	Muhammed Muttaki Topcu
Baskı&Cilt	Erkam Yayın San. ve Tic. A.Ş. Sertifika No: 51796

Türkiye'de tasarruf finansman sistemi : hukukî, iktisadî ve fıkîhî boyutlar / editör Hasan Vergil ; son okuma Evren Belkız. -- Birinci basım. -- İstanbul : İbn Haldun Üniversitesi Yayınları, 2026.
260 s. ; 24 sm. -- (İHÜ Yayınları ; 177.).
ISBN 978-625-8592-24-5.
1. Tasarruf finansman şirketleri _Türkiye. 2. İslami finans _Türkiye. 3. Finans _Dini yönleri _İslam.
HG187.4
332.091767

Bu kitap, İbn Haldun Üniversitesi Yayın Kurulu'nun 25/12/2025 tarih ve 26 sayılı kararıyla yayınlanmıştır.

© Bu eserin tüm yayın hakları, İbn Haldun Üniversitesine aittir. Eleştirel makale ve dergilerde yapılacak kısa alıntılar dışında, bu kitabın tamamı veya bir kısmı, yayıncının izni olmadan yayınlanamaz.

İbn Haldun Üniversitesi Yayınları bir İbn Haldun Üniversitesi departmanıdır.

Yayinevi Sertifika No: 51227 | Ordu Cd. No:3, 34480 Başakşehir/İstanbul
yayinevi@ihu.edu.tr | press@ihu.edu.tr

TÜRKİYE'DE TASARRUF FİNANSMAN SİSTEMİ

Hukukî, İktisadî ve Fıkhî Boyutlar

Editör
Hasan Vergil

İBN HALDUN
ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Editör Hakkında

Hasan Vergil (Prof. Dr.)

İbn Haldun Üniversitesi İktisat Bölümü öğretim üyesi. Akademik çalışmaları mikroiktisat, gelir eşitsizliği, yoksulluk, ekonomik büyüme ve kalkınma ile ajan tabanlı modelleme alanlarında yoğunlaşmaktadır. Ekonomi biliminin farklı alanlarında kitap ve makaleler yayımlanmış; ulusal ve uluslararası araştırma projelerinde yürütücü ve araştırmacı olarak görev almıştır.

Yazarlar Hakkında

Hacı Mehmet Günay (Prof. Dr.)

İbn Haldun Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Dekanı ve İslam Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesi. Başlıca eserleri arasında *İslâm Hukukunda ve Osmanlı Uygulamasında Kamu Malları, Osmanlı Sonrası Bulgaristan Türk Topluluğunun Dinî Yönetimi ve Özel Yargı Teşkilatı: 1878–1945, Zekat Kitabı, Evlenme Akdinde Batıl-Fasit Ayırımı ve el-Müfid fi'l-ibâdât ve'l-muâmelât 'ale'l-mezhebi'l-Hanefi* yer almaktadır.

Abdurrahman Çetin (Doç. Dr.)

Medipol Üniversitesi Genel Sekreteri. Başlıca eserleri arasında *Tek Düzen Hesap Planı ve AAOIFI Standartları Çerçevesinde Faizsiz Finans Kuruluşları Muhasebesi* yer almakta olup katılım finansı ve faizsiz finans alanlarında çok sayıda akademik çalışması bulunmaktadır.

Buğra Kaan Çakıroğlu (Dr. Öğr. Üyesi)

İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı. Başlıca eserleri arasında *Kira Sözleşmesinin Kiracı Tarafından Devri (TBK m. 323) ve Tasarruf Finansman Sözleşmesi* yer almaktadır. Ayrıca borçlar hukuku, sosyal medya hukuku ve çevrimiçi sözleşmeler üzerine makale ve tebliğleri bulunmaktadır.

Muammer Fatih Öztürk (Arş. Gör.)

Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi. *Türk Hukukunda ve İslam Hukukunda Tasarruf Finansman Sözleşmesi* başlıklı yüksek lisans tezini 2022 yılında tamamlamıştır.

Hakan Şen

Risk Yönetimi Başkanı, Fuzul Tasarruf Finansman AŞ. Veri temelli strateji geliştirme, risk iştahı ve senaryo bazlı yönetim, performans göstergeleri (KPI) ile strateji yönetimi ve kurumsal yol haritası oluşturulması konularında uzmanlaşmıştır.

Yunus Furkan Akbal

Yönetim Kurulu Üyesi, Fuzul Tasarruf Finansman AŞ. *Tasarruf Finansman Sisteminin Regülasyonu: Türkiye Örneği* başlıklı yüksek lisans tezini İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Ayrıca Fuzul Ventures Yönetim Kurulu Başkanı ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Bahreyn-Türkiye İş Konseyi Başkanı olarak görev yapmaktadır.

İçindekiler

<i>Kısaltmalar</i>	13
<i>Giriş</i>	15
Tasarruf Finansman Sistemine İlişkin Tanımlar, Temel Kavramlar ve Ortak Terminoloji	
Doç. Dr. Abdurrahman Çetin	25
<i>Giriş</i>	25
<i>Literatür Taraması</i>	27
<i>Tasarruf Finansman Mevzuatı</i>	29
<i>Tasarruf Finansman Sistemine İlişkin Tanımlar ve Ortak Terminoloji</i>	31
6361 Sayılı Kanun'da Geçen Terimler	31
<i>Tasarruf Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları</i> <i>Hakkında Yönetmelik</i>	34
<i>Tasarruf Finansman Sözleşmeleri</i>	36
Müşteriler ile İmzalanan Tasarruf Finansman Sözleşmeleri	38
Müşteri Bazlı Tasarruf Finansman Sözleşmesi	39
Çekilişli Tasarruf Finansman Sözleşmesi	40
Sözleşme Sınırı ve Tahsisat Ödemesinin Yapılmasına İlişkin Koşullar	41
Müşterinin Hak ve Yükümlülükleri	42
Şirketin Hak ve Yükümlülükleri	44
Teminat, Ekspertiz ve Sigorta Masrafları	46
Cayma Hakkı, Sözleşmenin Feshi ve Devri	47
Sözleşmenin Genel Hükümleri	48
Tarafların Beyanları	49
Diğer Hususlar	50
Sonuç	50
Ek	52
Kaynakça	55

Türkiye’de Tasarruf Finansman Sistemi	
Arş. Gör. Muammer Fatih Öztürk	57
Giriş	57
Tasarruf Finansman Sistemine dair Türkiye’deki Literatür	58
Tasarruf Finansman Araştırma ve Uygulama Merkezi	66
Tasarruf Finansman Sisteminin Unsurları ve Tanımı	69
Tasarruf Finansman Sisteminin Tarihsel Olarak Gelişim ve Dönüşüm Süreci	70
Sistemin Avantaj ve Dezavantajları	74
Tasarruf Finansman Sistemine Benzer Şekilde	
Faaliyet Gösteren Sistemler	77
Sistemin İşleyişi ve Uygulanan Finansman Modelleri	79
Sonuç	84
Kaynakça	86

Tasarruf Finansman Sistemi ve Sözleşmelerinin Fıkhî Değerlendirmesi	
Prof. Dr. Hacı Mehmet Günay	91
Giriş	91
Literatür Değerlendirmesi	94
Tasarruf Finansman Sistemi: Genel Çerçeve	96
Sistemin Kısa Tarihçesi ve Yasal Çerçevesi	96
Tasarruf Finansman Sisteminin Tanımı, Mâhiyeti ve Unsurları	99
Tasarruf Finansman Sisteminin İşleyişi, Aşamaları ve Uygulama Modelleri	104
Tasarruf Finansman Sözleşmesinin Tanımı, Unsurları ve Hukukî Niteliği	109
Sistemin Fıkhî Açıdan Değerlendirilmesi	114
2021 Öncesi Dönemin Fıkhî Değerlendirilmesi	114
2021 Sonrası Dönemin Fıkhî Değerlendirmesi	129
Kaynakça	142

Tasarruf Finansman Sözleşmesine İlişkin Yasal Mevzuat ve Sözleşmenin Hukukî Niteliği	
Dr. Öğr. Üyesi Buğra Kaan Çakıroğlu	147
Giriş	147
Yasal Düzenlemeler	148
Genel Olarak	148
Yasal Mevzuatın Muhteviyatı ve Kapsamı	149
Tasarruf Finansman Sözleşmesinin Hukukî Niteliği	154
Yasal Düzenlemeler Öncesinde Tasarruf Finansman Sözleşmesinin Hukukî Niteliği	154

Yasal Düzenlemeler Sonrası Tasarruf Finansman Sözleşmesinin	
Hukukî Niteliği	156
Rızâî Sözleşme Niteliği	156
Tam İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşme Niteliği	157
Tipik Sözleşme Niteliği	157
Anî-Sürekli Karmaşığı Niteliği	157
Standart Sözleşme Niteliği	159
Sonuç	160
Kaynakça	162

Tasarruf Finansman Şirketlerinde Risk Yönetimi

Hakan Şen	163
Giriş	163
Tasarruf Finansman Sistemi ve Şirketlerinin Temel Özellikleri	165
Tasarruf Finansman Şirketlerinde Risk ve Risk Yönetimi	167
Riskin Kavramsal Çerçevesi	167
Risk Türleri ve Sınıflandırılması	168
Finansal Risk Yönetiminin Gelişimi ve Gerekliliği	171
Risk Yönetiminin Aşamaları	173
Tasarrufa Dayalı Finansman Sisteminde Karşılaşılan Finansal Riskler ve Yönetimi	174
Sermaye Riski	175
Likidite Riski	177
Kredi Riski	178
Operasyonel Risk	180
Diğer Riskler	181
Sonuç	192
Kaynakça	194

Tasarruf Finansman Sisteminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Av. Yunus Furkan Akbal	199
Ürün Çeşitliliğinin Olmaması	200
Giriş	200
Tasarruf Finansman Sisteminin Mevcut Ürün Yapısı	200
Temel Özellikler: Tasarruf, Tahsisat(Edinim) ve Finansman	201
Şirketler Açısından Değerlendirme	202
Müşteriler Açısından Değerlendirme	202
Stratejik Öneriler	204
Sonuç	206
Tasarruf Finansman Şirketlerinde İtibarın Korunması ve Yasal	
Düzenleme İhtiyacı	207
Giriş	207
Sosyal Medyanın Etkileri	207

Kamuoyu Algısının Şekillenmesi	207
Kitlesel Tasarruf Çekilmesinin Sonuçları: Likidite Krizi ve Finansal	
İstikrarsızlık	208
Sektörel ve Ekonomik Yayılım Etkisi	208
Yasal Düzenleme İhtiyacı	208
Tasarruf Finansman Şirketleri Yönünden İnceleme	210
Sonuç	213
Tasarruf Finansman Sektöründe Nitelikli İş Gücüne Erişim Zorlukları	213
Giriş	213
Sektörün Yeni Oluşumu ve Hukuki Altyapı	214
Eğitim Altyapısının Yetersizliği	214
Algısal Zorluklar ve Sektöre İlgi Düşüklüğü	215
Dijital Dönüşüm ve Teknolojik Gereksinimler	216
Stratejik Çözüm Önerileri	216
Sonuç	219
Kamuya Ait Tasarruf Finansman Şirketinin Bulunmaması	220
Giriş	220
Kamunun Tasarruf Finansman Şirketi Kurmasının Gerekliliği Üzerine	
Bir Değerlendirme	222
Sonuç	223
Tasarruf Finansman Şirketlerinde İştirâk Yasağı	225
Giriş	225
Sektördeki Hızlı Gelişim ve Regülasyonların Sektörü Geriden	
Takip Etmesi ve Etkileri	229
Giriş	229
Sonuç	230
Tasarruf Finansman Sektöründe Regülasyon Öncesi ve Sonrası	
Dönemlerin Yapısal Değerlendirmesi	231
Yapısal Denge İhtiyacı: Sağlam Regülasyon ve Esneklik	232
Sonuç	232
Tasarrufa Devlet Katkısı İçeriği	233
Tasarrufun Önemi	233
Tasarruf Finansman Şirketleri'nin Tasarruf Etmeye Katkısı	233
Sonuç	234
Tasarrufa Böyle Bir Katkı Sunan Tasarruf Finansman Sistemine	
Devletin Sunabileceği Katkılar	234
Bireysel Emeklilik Sistemi Benzeri Bir Mekanizma Kurulması	236
Sonuç	237
Tasarruf Finansman Sektöründen Alınacak Edinimlerden	
Vergi Muafiyeti	237
Sonuç	240

Tasarruf Finansman Şirketlerinde Toplanan Fonların Sigortalanması	240
Giriş	240
Bankacılık Sisteminde Mevdâat Sigortası	240
Tasarruf Finansman Sektöründe Fon Sigortası İhtiyacı	241
Tasarruf Finansman Şirketlerinde Sigorta Uygulaması	242
Nasıl Olabilir?	242
Sektöre Etkileri ve Geleceğe Dönük Öngörüler	243
Sonuç	243
Kaynakça	245
<i>Dizin</i>	247